

Rychlicki Andrzej (ok. 1561-1616), biskup enneński sufragan poznański. Pochodził z Uniejowa, niewątpliwie z rodziny mieszczańskiej. Poeta Stanisław Grochowski, który był przez pewien czas kanonikiem w kolegiacie uniejowskiej, zeznał podczas procesu informacyjnego Rychlickiego (1606), iż jego ojciec był szlachcicem, większość świadków określała pochodzenie R-ego jako mieszczańskie. Z testamentu R-ego dowiadujemy się, iż miał on młodszego brata, ożenionego ze Sławską.

R. uczył się początkowo w Uniejowie. O jego studiach w Krakowie (wpisu do albumu studentów nie odnaleziono) wspominał profesor Uniw. Krak., Błażej Goliniusz. W r. 1591 był R. studentem teologii na uniwersytecie w Wurzburgu, dokąd wyjazd umożliwiała mu zapewne pomoc możnego protektora kaszt. nakielskiego Hieronima Gostomskiego. R. dedykował mu swoją tezę przedstawioną do dysputy teologicznej (*Divus Paulus apostolus et Iuda Iskariotes proditor...*), a zawarte w niej dowodzenie, iż chrześcijanina należy oceniać nie po początkowym postępowaniu, lecz po tym, do czego doszedł, (<<Paweł źle zaczął, lecz dobrze skończył. Judę zachwalając początki, lecz koniec zdradziecki potępia>>) nawiązywało do dokonanego przed dwoma laty przejścia Gostomskiego z protestantyzmu na katolicyzm. Później przebywał R. we Włoszech. Na uniwersytecie w Bolonii uzyskał 30 I 1593 doktorat teologii, a 26 I 1595 - prawa kanonicznego. Miał już w tym czasie święcenia kapłańskie, które otrzymał krótko po r. 1590. Był w Rzymie, gdzie spotkał go Łukasz Doctorius w jesieni 1595, a być może, iż pozostawał tam dłużej, ponieważ miał się również spotkać z Bogusławem Radoszewskim, którego pobyt we Włoszech przypadał na lata 1599-1600.

W l.n. był R. związany z Wawrzyńcem Goślickim, od r. 1601 bpem poznańskim. W r. 1601 otrzymał kanonię w kolegiacie warszawskiej, od r. 1602 był kanclerzem Goślickiego oraz jego notariuszem i audytorem nadwornym. Jako kanclerz biskupi uczestniczył 19 VI 1602 w partykularnym synodzie diecezjalnym w Krobi, a w dn. 5-6 XI t. r. w synodzie częściowym dla archidiakonatu poznańskiego w katedrze w Poznaniu. W r. 1603 otrzymał dalsze beneficja: plebanię w Łaskarzewie i Ciężeniu (z prezenty Goślickiego), w kapitule warszawskiej przeszedł na prałaturę kanclerską. Zapewne objął ją w kwietniu t. r., kiedy uczestniczył w kongregacji synodalnej archidiakonatu warszawskiego. Do poznańskiej kapituły katedralnej wszedł 2 IV 1604, obejmując godność archidiacona pszczyńskiego i już 30 VIII t. r. instalowano go na archidiaconię poznańską. Dn. 23 XII 1605 został instytuowany na protonotariat apostolski. W wyniku starań Goślickiego, R. został w r. 1607 biskupem sufraganiem poznańskim, prekonizowany przez papieża 7 II t. r. z tytułem bpa enneńskiego. Dn. 19 IX t. r. przewodniczył R. w imieniu Goślickiego na synodzie diecezjalnym, odbytym na błoniach kapitulnych przy ujściu Cybiny do Warty (miejsce to wybrano jako bezpieczniejsze ze względu na szerzącą się wówczas w Poznaniu zarazę), a poświęconym przygotowaniom do zapowiedzianego na 8 X t. r. synodu prowincjonalnego. Prowadzona przez R-ego księga czynności biskupich świadczy o jego sporej aktywności pasterskiej nie tylko w wielkopolskiej części diec. poznańskiej, ale także i mazowieckiej; konsekrował kościoły, m. in. w Winnogórze (1612), Dalewie (1613), Bytyniu i Goraju (1615). W Poznaniu był związany z dominikanami, którym zapisał część swojej biblioteki. Przyjaźnił się z historykiem Pawłem Piaseckim, mianował go jednym z egzekutorów swego testamentu, spisane 4 III 1616. Dokonał w nim fundacji altaryjnej dla kaplicy Pięciu Braci Polaków Męczenników w katedrze poznańskiej, wyrażając równocześnie życzenie, by go w tej kaplicy pochowano, obok bpa Goślickiego. Zmarł 4 XII 1616 w wieku lat 55. Grobowiec R-ego (tekst epitafium znany był Sz. Starowskiemu) uległ zniszczeniu i podczas remontów katedry w l. 1731-6 zapewne go usunięto. Resztki grobowca odnaleziono w r. 1925 i umieszczono w lapidarium, w podziemiach katedry.

Estreicher; Siarczyński, *Obraz wieku panowania Zygmunta III*, cz. 2; Niesiecki; *Receptiones seu installationes ad episcopatum, praelaturas et canonicatus Ecclesiae Cathedralis Posnaniensis ab anno 1532 usque ad annum 1800*, Ed. R. Weimann, "Roczn. Pozn. Tow. Przyjaciół Nauk" T. 35: 1908 [1909]; Szostkiewicz, *Katalog bpów obrządku łac.; - Nowacki, Dzieje archidiecezji pozn., II - Starowski, Monumenta Sarmatarum*, s. 444; - Arch. Archidiec. w P.: AE XXIV k. 100v - 111v., ASO 3, AC 137 (1613/18) k. 287-293, CP 55 k. 15; B. Arch. w Watykanie: Proc. Cons., vol. 11a, k. 428-439, *Processus R. D. Andreae Rychliński (sic!) archidiaconi Posnaniensis in suffraganeum Posnaniensem promovendi, 1606*, mikrofilm w Ośrodku Arch. Bibl. i Muzeów Kośc. przy KUL, nr 135.

Konrad Lutyński